

образование

& СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ в ЧУЖБИНА

цена: 5 лв.

ГЕРМАНИЯ

Обучение по архитектура

ИТАЛИЯ

Бизнес специалности

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ VS. ХОЛАНДИЯ

САЩ

Студентски живот
от Princeton University

НИКИ ИЛИЕВ

Режисьор

Звезден час

Специалности на фокус

Икономика

Моден дизайн

България

Интервю с ректора на ИУ Варна

Специалност на бъдещето

Киберсигурност

Събития

Изложения за образование в чужбина

Лятото официално е към края си и е време да се завърнем с нови сили на училище, на университет или на работното си място.

Традиционният ни септемврийски back-to-school брой също е тук, за да ни подготви за важните решения и да ни даде посока в новите начинания. В следващите страници ще откриете два важни списъка: първият е с всички предстоящи образователни изложения у нас, а вторият представя езиковите школи в страната. Не пропускайте и подробния ни материал за най-разпространените езикови сертификати и съветите ни относно тях.

В чужбина фокус е изучаването на архитектура в Германия и бизнес

в Италия. Поглеждаме зад кулисите и на една от най-престижните институции в света – университетът Принстън в САЩ. По-детайлно разглеждаме специалностите Икономика и Моден дизайн, както и иновативната специалност с голям потенциал Киберсигурност. Обръщаме внимание на практичните инженерни науки и ви представяме най-актуалното поддръждане на водещите университети в света.

В този брой специален гост е режисьорът и актьор Ники Илиев. Ще ви срещнем и с още няколко млади успешни българи, които ще разкажат повече за своя опит и впечатления за различни страни, професии и университети.

Приятно четене!

Милена Узунова
редактор

Интеграл®

КОНТАКТИ:

София: 02/ 80 50 600; Пловдив: 032/ 62 47 75; Варна: 052/ 63 00 56; Бургас: 056/ 81 27 27
Благоевград: 073/ 88 26 77; Русе: 082/ 82 21 70; Велико Търново: 062/ 60 52 35

Съдържание

Студентски живот
Cardiff Metropolitan University

6

Събития
Изложения за образование в чужбина

10

Образованието в цифри
Най-добрите университети според QS

12

Средно образование
Анализ на матурите след 7-ми клас

14

Обучение в България
Проф. д-р Евгени Станимиров –
ректор на ИУ-Варна

18

Езиково обучение
Сертификати за кандидатстване

22

Специалност на фокус
Икономика

26

Специалност на фокус
Моден дизайн

30

Обучение в Германия
Архитектура

36

Обучение в Италия
Бизнес специалности

40

Обучение в САЩ
Princeton University

44

Обучение във Великобритания
Инженерни науки

48

Холандия vs Великобритания
Холандско парти след Брекзит

50

Специалност на бъдещето
Киберсигурност

54

Звезден час
Ники Илиев – режисьор

56

Полезни съвети
Какво представляват „сандвич“ годините?

60

Култура
Фриндж в Единбург

62

Стипендии

64

Любопитно
Първият учебен ден по света и у нас

66

Къде да ни намерите:

Бензиностанции: ■ Shell ■ Petrol; **Книжарници:** ■ Хеликон ■ Bookpoint ■ Orange center ■ Greenwich
Вериги за хранителни стоки: ■ Фантастикo ■ **Онлайн магазини:** ■ Ozone.bg ■ Store.bg
■ Bookpoint.bg ■ biblio.bg ■ globulbooks.com **Дистрибутори:** ■ Български пощи
■ Доби прес ■ НАР **Други:** ■ Павилиони Lafka ■ Търговска мрежа

Екип:

издател:
Десислава Пенчева
d.penchewa@studyabroad.bg

автори:
Милена Узунова
Десислава Пенчева
Юлия Кошаревска
Кристина Пенчева
Ива Йохан Ганчева
Любина Панайотова
Борислав Борисов
editorial@studyabroad.bg

коректор:
Ива Йохан Ганчева

производствен директор:
Виргиния Димитрова

реклама:
Любина Панайотова
l.panayotova@studyabroad.bg
Елвира Юркова
e.yurukova@studyabroad.bg

разпространение:
Виргиния Димитрова

абонаменти:
Даниела Стоянова
abonament@studyabroad.bg

гизайн:
Иво Грозев
Ивелина Ямалиева
design@studyabroad.bg
фотограф:
Костагин Кръстев - Кoko
За контакт:
02/ 961 62 63, 02/ 961 63 63
office@studyabroad.bg

www.StudyAbroad.bg

корица
септември 2019 г.:
фотограф:
Костагин Кръстев - Кoko
гизайн: Иво Грозев
модел: Ники Илиев

.....
сп. Образование и специализация в чужбина е запазена марка на Маркет Тренд ЕООД.
Никаква част от това издание не може да бъде копирана изцяло или в частичност без изричното писмено разрешение на издателя. Всички права запазени. Издателят не носи отговорност за достоверността на информацията, подадена в рекламите и платените публикации.

В Cardiff никога не може да ти е скучно!

интервю на Борислав Борисов

6

Борислава Йоцова

живее и учи в столицата на Уелс – Кардиф. Студентка е в Cardiff Metropolitan University със специалност „Интериорен дизайн“, успяла да стигне до тук с много упорит труд, късмет и помощ.

студентски живот

Кардиф е
прекрасно място
с невероятни
възможности.
Красив, забавен
и цветен,
градът предлага
по нещо
за всекиго

Важно е да кажем, че сте в Уелс, а не в Англия. Има ли някакви прилики/разлики между тези две държави в образованието?

Уелс и Англия са част от Великобритания и стандартът на образованието във всички части на Великобритания е еднакъв. Единствената разлика е, че студентите в Уелс имат възможността да се обучават на уелски език вместо на английски.

Коя е гордостта на Cardiff Metropolitan University?

Cardiff Metropolitan University е известен с грижата и отговорното си отношение към студентите. Бих могла да кажа, че това е най-големият им успех. Като се започне от пристигането в университета и по целия път до намирането на работа или основаването на собствен бизнес, Cardiff Metropolitan University предлага изключителна подкрепа. Отнасят се със сериозна грижа към

желанията на студентите и проблемите им, до такава степен, че студентският съвет е една от най-важните организации в университета. Също така, преди година университетът представи нови цели на преподаването. Всеки модул покрива стандартът „EDGE“ – етичен, дигитален, глобален и предприемачески тип образование.

Cardiff Metropolitan University е наистина страхотен университет. Със студенти от какви националности се срещате всеки ден?

Както във всеки университет във Великобритания, Cardiff Metropolitan е посещаван от студенти от цял свят. Всеки ден комуникирам с хора от Азия, Африка, Америка и от къде ли още не. Животът ми тук е невероятно интересен благодарение на хората, с които се запознавам и нещата, които научавам от тях.

Трябва да изберем Кардиф, защото...

Кардиф е прекрасно място с невероятни възможности. Красив, забавен и цветен, Кардиф предлага по нещо за всекиго. От паркове и резервати в покрайнините на града, до красива архитектура и модерни заведения в центъра. Кардиф предлага разходка в миналото на стария град и поглед в бъдещето, предлагайки международни вкусове и събития. Всеки се чувства добре дошъл в Кардиф, защото градът и хората тук го посрещат с отворени обятия.

Как избрахте специалността Интериорен дизайн?

От малка искам да се занимавам с това. Много хора подценяват интериорния дизайн, но това е област, която прави живота на хората много по-лесен, красив и здравословен, все пак прекарваме 90% от живота си в затворени пространства, те имат голямо влияние върху психическото и емоционалното ни състояние. Също така специалността, която уча, е тясно свързана с архитектурата, а не с декора. Озовах се в Кардиф, защото имах за цел да уча Интериорен дизайн и Великобритания беше единствената държава, предлагаща бакалавър на английски, а Cardiff Metropolitan предлагаше най-добрия курс.

Разкажете за спецификите на преподаване на тази специалност във вашия университет.

Специалността е нова в университета – само на три години. За сметка на това, деканът на специалността е специалист с голям опит в областта и води курса невероятно. Работим с клиенти и често успешните проекти успяват да бъдат реализирани. Като част от курса имаме възможност да караме стаж за цяла година и да получим професионален опит.

Как виждате кариерата си след 5 или 10 години? В България или в чужбина?

Ако трябва да бъде честна, не знам. Старая се да не планирам неща толкова далеч в бъдещето. Желанието ми е да имам собствено студио за интериорен дизайн и това би означавало, че ще се установя във Великобритания за известно време, но много неща се променят в рамките на две години, така че бъдещето ще покаже.

Работим с клиенти и често успешните проекти успяват да бъдат реализирани. Като част от курса имаме възможност да караме стаж за цяла година и да получим професионален опит

Дата	Изложение	Град	Място	Организатор	Линк
4-ти ноември 13.00 ч. - 17.00 ч.	Форум - Магистърски програми	София	Joy Station /Смуг- гентски град, ул. "Акаг. Стефан Младенов" 3/	MASTER AND MORE EU	www.master-and-more.eu
9-и ноември 11.00 - 16.00 ч.	Средно образование в чужбина / Boarding Schools Fair	София	хотел Хилтън	Егланта и СкайЛайнс	http://www.bsfair-bg.com/
23-ти ноември	ACCESS MBA One-to-One	София	Хотел Интер- Континентал	Advent Group	www.accessmba.com/events/ city/sofia
24-ти ноември	ACCESS Masters One-to-One	София	Хотел Интер- Континентал	Advent Group	www.accessmasterstour. com/events/city/sofia
БУРГАС					
1-ви октомври 11.00 ч. - 17.00 ч.	Европейско образование за успешна кариера	Бургас	Гранд Хотел Приморец	Егланта	www.edlanta.com/ obrazovanie-za-uspeshna- kariera-2019-esen
8-и октомври 11.00 ч. - 18.00 ч.	Световно образование	Бургас	Гранд Хотел Приморец	Интеграл	www.world-education.eu
ВАРНА					
4-ти октомври 11.00 ч - 18.00 ч.	Световно образование	Варна	хотел Галерия Графит	Интеграл	www.world-education.eu
13-и октомври 12.00 ч. - 17.00 ч.	Дни на италиан- ското образование	Варна	хотел Голдън Тюлип	СкайЛайнс	www.studyinitaly.bg
14-и октомври 14.00 - 18.00 ч.	Дни на образова- нието в Холандия	Варна	Хотел Димят	Unify	www.unify.bg
10-и ноември 13.00 - 16.00 ч.	Средно образование в чужбина /Boarding Schools Fair	Варна	хотел Галерия Графит	Егланта и СкайЛайнс	www.bsfair-bg.com
СТАРА ЗАГОРА					
16-и октомври 14.00 - 18.00 ч.	Дни на образованието в Холандия	Стара Загора	хотел Верея	Unify	www.unify.bg
ПЛОВДИВ					
29-и октомври 11.00 ч. - 17.00 ч.	Европейско образование за успешна кариера	Пловдив	хотел Империял	Егланта	www.edlanta.com/ obrazovanie-za-uspeshna- kariera-2019-esen
7-ми октомври 11.00 ч. - 17.00 ч.	Световно образование	Пловдив	Гранд Хотел Пловдив	Интеграл	www.world-education.eu
РУСЕ					
15-и октомври 14.00 - 18.00 ч.	Дни на образова- нието в Холандия	Русе	хотел Космополитън	Unify	www.unify.bg

АНАЛИЗ НА МАТУРИТЕ СЛЕД 7-МИ КЛАС

14

средно образование

Най-вероятно сте чули за Елеонора Каридова – ученичка от столичното 41 основно училище „Св. Патриарх Евтимий“.

Тя беше гордостта на матурите след 7-ми клас, защото беше единствената, която изкара по 100 точки и на двете матури. Говорим за единствената от около 55 500 ученици по данни на МОН. Това по себе си е повод за гордост и повод за притеснения.

Гордеем се, че има млади хора, които са блестящи, но се притесняваме, че броят им намалява. Данните на МОН са пределно ясни – има шокиращо ниски резултати по математика. Средната оценка е среден (3). По български сме по-добре. Там средната оценка е добър (4).

снимка: unsplash.com

Като цяло оценките по математика са в големи крайности. От математическите гимназии децата са се справили много добре, но от всякъде другаде – зле. Няма единна методика за изучаването на този предмет.

Що се касае до българския, МОН веднага успя да намери и позитивизъм – повече деца са писали по български език и литература по избираемата матура и шестците били нараснали в сравнение с изминалите години. До тук добре, но защо средната оценка е (4)? Не е ли много ниска?

Хубаво е да гледаме статистиката. Тя ни показва наистина дали вървим нагоре или надолу, но е тъжно, ако предишните години статистиката е била изключително ниска, а тази година, като се е повишила с малко, да твърдим, че сме добре.

ват средства за допълнителни занимания по интереси към математиката и природните науки. Това е страсхотна новина. Остава обаче и по-важният въпрос – как да мотивираме младите да посетят тези занимания и да искат да научат повече. Смятам, че нашите учители са изключително качествени хора, но връзката учител-ученик понякога се къса. Къса се на раздел „мотивация“, доста често и от страна на самите учители. Определено от МОН работят и по този въпрос и искат да дадат на учителите повече свобода, за да работят и по-ефективно в работата с всяко дете. Дано да се получи!

Погледна ли таблицата с класацията на най-добрите училища и по БЕЛ, виждам нещо доста странно – математическите гимназии са най-добри и по български език и литература. Казвам, че е странно, защото ако в една гимназия се изучава усилено математика, другите предмети може да бъдат с една много малка идея по-слаби. Но очевидно в тези гимназии не се изучава усилено само математиката, ами и други предмети.

Оказва се, че явно подходът на гимназиите е различен. Оказва се, че явно в тези гимназии знаят как да преподават на децата и знаят как да ги мотивират да учат по всеки един предмет.

Не мога да не обърна внимание и на най-лошите резултати по БЕЛ. Те са в градове като Шумен, Сливен и Ямбол. Обяснението е, че там етническият състав на населението е от роми и турции. Затова им е трудно по български език – те трудно говорят езика, камо ли да пишат и да знаят правопис и пунктуация.

Това си е сериозен проблем, защото очевидно в тези училища, поради различни причини, не се работи адекватно с децата. По закон в тези училища трябва да се учи точно толкова български, колкото и в гимназия в Пловдив или София. Но очевидно там нуждата от повече часове по БЕЛ е по-голяма. Не може веднага да се посочва, че проблемът е етнически, защото училищата са български и следват същата програма като много други.

Като цяло в нашето образование проблемите са много. Важното е да ги анализираме, както ние, така и от Министерството, и да се работи по тях. Това е един бавен процес, който изисква много реформи. Колкото се може по-бързо – толкова по-добре ще бъде!

● ● ●

Изключително много младежи се връщат от олимпиади по математика с награди, най-често медали. Успяваме да се преборим за медалите и да покажем, че математиката ни е в кръвта

16

средно образование

Топ 10 на училищата в страната в 7-ми клас според матурата по български език и литература

1.	Математическа гимназия „Акад. Кирил Попов“, Пловдив	90.4 точки
2.	Софийска математическа гимназия	90.13 точки
3.	Математическа гимназия, Варна	89.93 точки
4.	ЧОУ „Света София“, София	89.75 точки
5.	ППМГ „Гео Милев“, Стара Загора	89.45 точки
6.	ППМГ „Акад. Иван Ценов“, Враца	86.84 точки
7.	ПЧМГ, София	86.64 точки
8.	ПМГ „Акад. Сергей Корольов“, Благоевград	85.62 точки
9.	ППМГ, Ловеч	85.71 точки
10.	145 ОУ „Симеон Радев“, София	85.39 точки

Топ 10 на училищата в страната в 7-ми клас според матурата по математика

1.	МГ „Д-р Петър Берон“, Варна	96.13 точки
2.	Софийска математическа гимназия	94.92 точки
3.	МГ „Акад. Кирил Попов“, Пловдив	94.28 точки
4.	МГ „Баба Тонка“, Русе	92.64 точки
5.	ППМГ „Акад. Никола Обрешков“, Бургас	91.66 точки
6.	ПЧМГ, София	91.22 точки
7.	ЧОУ „Света София“, София	87.66 точки
8.	ПМГ „Христо Смирненски“, Перник	84.81 точки
9.	ПМГ „Акад. Боян Петкавичин“, Хасково	83.99 точки
10.	ППМГ „Гео Милев“, Стара Загора	78.78 точки

**Над 40% от
нашите
преподаватели
са консултанти
на бизнеса или
имат собствен
бизнес, което е
особено важно в
процеса на
обучение**

през същия период бях зам.-ректор по учебна дейност и акредитация. Ръководих съвместна образователна програма с Nottingham Trent University (Великобритания) и бях контактното лице по проект със Stanford University (Калифорния). Заемал съм позиции на директор Център магистърско обучение, директор Център дистанционно обучение, ръководител отдел „Учебна дейност и студенти“. Имам успешно приключени около 35 проекта по програми на ЕС и Световната банка и десетки консултирани на бизнеса. Ако трябва да обобща – пътят беше наситен с много труд, но всичко това помага да се натрупа експертиза и да се създаде мрежа от много контакти.

Ако трябва да опишете с няколко изречения университета, който представлявате, какви биха били те?

По-скоро мога да използвам описанието, което нашите студенти дават на Икономически универси-

тет-Варна – „модерен“, „стабилен“, „успешен“. Към това бих добавил „креативен“ и „отворен към новостите“.

Как оценявате ролята на висшето образование за развитието на обществото и по-конкретно ролята на ИУ-Варна в развитието на Североизточна България?

Висшето училище са сериозен инструмент за осъществяване на регионална политика от страна на държавата. Ефектите от обучението могат да се търсят в различни посоки – развитие на знания, умения и компетенции, възпитателен ефект върху младите хора, привличане на финансов ресурс за изследвания и подобряване на инфраструктурата и много други. Наличието на висше училище с профил „икономика“, „администрация и управление“, „информатика“ и „туризъм“ (каквото е нашият университет) добавя стойност към развитието не само на Североизточна България. Директните ефекти на ИУ-Варна само за града в годишен план надхвърлят 100 млн. лв. Подкрепата, която местната (и не само) икономика и администрация получава чрез обучението и преквалификацията на кадри, както и чрез експертния консултантски опит на нашите преподаватели е огромна. Над 40% от нашите преподаватели са консултанти на бизнеса или имат собствен бизнес, което е особено важно в процеса на обучение.

Как поддържате връзката с бизнеса, ИУ-Варна създава кадри за реалния икономически живот, допитвате ли се до представители на предприемаческите среди и работодатели за нуждите им от човешки ресурс и за това какви умения да развивате в студентите?

Бизнесът е на място в университета. Ние създадохме и поддържаме иновативна платформа за взаимодействие с бизнеса, в която към момента има регистрирани над 10 000 заинтересовани лица, от които над 1300 работодатели. Там се срещат интересите на бизнеса и публичната администрация (обявяващи работни и стажантски позиции), на студентите, на кандидат-студентите, на преподавателите (с експертен опит за консултиране на бизнеса и/или като академични наставници на студентите ни, които провеждат практически стаж). Представители на бизнеса има във всички наши държавни изпитни комиси, членове са и в постоянни комиси (напр. по дигитализация, по учебна дейност и др.). През последните няколко години организирахме над 550 събития с практики. Добрите връзки на нашия университет с бизнеса намират проекция и в решението на Nottingham Business School – NBS (Великобритания) да ни избере

19

обучение в България

снимка: личен архив

мрежа от партньорства на нашия университет с бизнеса, публичната администрация, образователни структури в страната и чужбина, нестопанския сектор и др. Ние насочваме усилия към корпоративни социални инициативи. Стремим се да модифицираме класическото образование по посока на постигане на разумен баланс между знания, умения и компетенции с акцент върху „учене чрез правене“ (на място в бизнеса и широко присъствие на бизнеса в университета). Подготвяйки се за срещата с бъдещето, като обществено отговорна образователна институция, ние си даваме ясна сметка, че цялата образователна система в глобален мащаб ще среща много предизвикателства във връзка с навлизането на информационните технологии. Очевидно е, че в бъдеще ще възникват все повече неравенства между тези, които ползват и тези, които не ползват информационни технологии, и тези неравенства ще се мултиплицират. Решението на този въпрос не е само в осигуряването на хардуер и софтуер. Изкуственият интелект не е просто технология, а се основава на мисленето на хората. Това означава, че развитието на изкуствен интелект без особено внимание към развитие на естествения интелект, няма особена стойност. Именно тук е ролята на образователните структури – да развиваме естествения интелект, което ще ни направи по-пригодни да посрещнем предизвикателствата на бъдещето.

ИУ-Варна партнира с чужди образователни институции, например съвместната магистратура с Nottingham Trent University. Можете ли да разкажете повече за тези партньорства и това ли е един от начините за модернизиране на българското висше образование?

Модернизирането на българското висше образование е голяма и многопластова тема, в която има обективни и субективни предпоставки, провокиращи предизвикателства. Но нека бъдем оптимисти – именно в тези предизвикателства можем да открием огромни възможности за развитие. Партньорствата в образователни мрежи са един от основните стълбове за трансфер на ноу-хау, за кандидатстване по проекти, за усъвършенстване на образователната и научната инфраструктура и много други. Ето защо ние се стремим да развиваме съвместни образователни проекти. Към момента партнираме за съвместни обучения с образователни структури от Великобритания, Германия, Финландия, Русия и Индия. Допълнително имаме активни над 170 партньори от Европа, Азия и Африка по програми за обмен с пълно академично признаване на образователни кредити. Тези партньорства добавят стойност и чрез запознаване и прилагане на добри практики в България. Например партньорството с Nottingham Trent University ни помогна да развием и усъвършенстваме редица процедури, които имат пряко отношение към процеса на обучение в университета. Най-радостното е, че чуждестранните ни партньори също прозират ползи от колаборацията с нас, доказателство за което е, че нашият университет са превърна в четвъртата опорна точка за практическия стаж на студентите от NBS (след Тулуза, Валенсия и Бърно).

Бихте ли споделили с нашите читатели за първите няколко цели, които сте си поставили за постигане след назначаването Ви за ректор на ИУ-Варна?

Ориентираме се към: дигитализация; интернационализация; допълнително синхронизация на учебните програми

Аз мисля, че младите хора трябва да следват мечтите си и да бъдат подкрепяни, независимо от решението им да учат у нас или в чужбина

и планове в съответствие с компетенциите на новото време; сътрудничество с бизнеса, особено в сферата на ИКТ; системно развитие на квалификацията на преподавателите с акцент върху дигитални компетенции; развитие на процеса на обучение към изграждане на „меки умения“, цифрови, когнитивни и процесни умения и др.

Какво бихте казали на онези кандидат-студенти, които са решили, че на всяка цена ще заминат да учат в чужбина? Какво бихте им казали в полза на оставането в България?

Много мотивирани кандидат-студенти от България избират да следват в Западна Европа, заради по-добра очаквана реализация. Техният брой е средно между 10%-12% от випуските през последните две години. Основните държави, към които се насочват, са Великобритания и Холандия. Това неминуемо повишава предизвикателствата пред всички висши училища у нас. Независимо от това аз мисля, че младите хора трябва да следват мечтите си и да бъдат подкрепяни, независимо от решението им да учат у нас или в чужбина. Убеден съм, че в редица области ние не отстъпваме по качество на подготовката в сравнение с нашите колеги в чужбина, поради което смятам, че е разумно бакалавърската степен да се завърши в България (дори по финансови съображения). Тук следва да се отчитат и огромните възможности за учене по програми за образователен обмен при следване в наши висши училища. Един студент може да учи в различни структури за един или два семестъра на година, както и да прави практически стаж в няколко държави по време на следването си у нас. Така може да се натрупа ценен международен опит. Ще бъде чудесно, ако завършващите в чужбина млади българи вземат решение за завръщане в родината. По този начин може да се трансферира ноу-хау към българския бизнес и именно това е мощен инструмент за споделяне на опит и знания, които добавят стойност.

Езикови сертификати за кандидатстване в чужбина

22

езиково обучение

За един кандидат-студент, вземането на решение за заминаване в чужбина не е лесно. При избора на университет е изключително важно да се запознаете със специфичните изисквания, които всяко учебно заведение има. Едно от тях е езиков сертификат за владение на чужд език. Всеки студент, решил да учи в чужбина, със сигурност е наясно, че език не се учи лесно и е необходимо да се вложат не малко време и ресурси. Повечето от вас най-вероятно са започнали интензивно изучаване на език още в 8-ми клас с влизането в гимназията или дори и по-рано. В такъв случай, подходящото време за подготовка за сертификат би било около 10-и или 11-и клас.

Следващото, което трябва да решите, е кой изпит за придобиване на сертификат за изучаваня от вас език, ще полагате. За тази цел е нужно да разберете с какъв езиков сертификат и минимална оценка приема желаният от вас университет. Тук ви предоставяме обобщена информация за това какво ниво на езика се изисква за различните езикови изпити и кои са най-разпространените сертификати, изисквани от университети в чужбина.

материал на Кристина Пенчева

Изисквания за кандидатстване с английски език

Езиков сертификат	Изискване за прием (ниво/оценка)	Ниво по Европейска езикова рамка
IELTS	6.0 – 6.5	B2/C1
CAE	B или C	C1
TOEFL	Наг 70 точки от 120	Не се приравнява

Най-предпочитаният от учениците сертификат, който се приема от университетите по света, в които се преподава на английски език, е IELTS. Причината е, че форматът му се води по-лесен. Средната оценка, която се изисква в повечето университети, е 6.5, въпреки това е възможно някъде да приемат и с 6.0 или 7.0. Изпитът на Кеймбридж – Advanced, е не по-малко предпочитан вариант, защото сертификатът е без срок на валидност, докато IELTS има двугодишна валидност. За прием с този сертификат ще ви е нужна оценка от B или C, в зависимост от изискванията. TOEFL е третата алтернатива при прием с английски език, като при него средната оценка, която е необходима, много варира според университетите. Може да намерите място, където 70 точки са ви достатъчни, а в същото време в някои по-елитен университет 100 точки може да са малко.

Изисквания за кандидатстване с немски език

Езиков сертификат	Изискване за прием (ниво/оценка)	Ниво по Европейска езикова рамка
TestDaf	Ниво 4 (TDN 4)	
DSD	DSD II	C1
TELC	TELC C1	

Езикова школа	Курсове по:	Сертификационна подготовка за:
Езиков център Стамбейт www.nemskizavseki.com	Немски език	TestDaf, DSD II, Goethe-Zertifikat, TELC
Езиков център Рейвън www.ravensofia.com	Английски език	CAE, CPE, IELTS
Елпуга www.elpida.bg	Английски език, немски език, испански език, руски език, френски език, италиански език, славянски езици, източни езици, балкански езици, скандинавски езици	KET, PET, FCE, CAE, CPE
Иберика www.iberica.bg	Испански език	DELE
Институт Сервантес - София www.sofia.cervantes.es	Испански език	SIELE, DELE
Интелект www.intellect.bg	Английски език, немски език, испански език, френски език, италиански език	FCE, CAE, CPE, IELTS, TOEFL, TestDaF
Италиански културен институт www.iicsofia.esteri.it	Италиански език	CELI
Италика www.italikabg.com	Италиански език	CELI
Максимум www.maximumbg.com	Английски език	KET, PET, FCE, CAE, CPE, IELTS, TOEFL, SAT
Учебен център към Международна фондация „Св. св. Кирил и Методий“ www.educenter.bg	Английски език, немски език, испански език, руски език, японски език, корейски език	FCE, CAE, CPE, IELTS, TOEFL, SAT, GMAT, GRE, TestDaF
Училища Европа www.europeschools.net	Английски език	KET, PET, FCE, CAE, CPE
Училища за Европа www.fesbg.net	Английски език	FCE, CAE, CPE, IELTS, PEARSON
Фарос www.pharos.bg	Английски език, немски език, френски език, испански език, гръцки език, български за чужденци	KET, PET, FCE, CAE, CPE, IELTS, TOEFL, Goethe-Zertifikat, TestDaF
Френски Институт в България www.institutfrancais.bg	Френски език	DELTA, DALF, TCF, TEF, DFP
Alexander Schools www.als.bg	Английски език, немски език, френски език, испански език, италиански език, гръцки език, руски език	FCE, CAE, CPE, IELTS
English Next Door www.english-nextdoor.com	Английски език	FCE, CAE, CPE, IELTS
Ervista www.language ervista.bg	Английски език, немски език, френски език, испански език, италиански език, руски език, китайски език	FCE, CAE, IELTS, TOEFL, TestDaF, DELTA/DALF, DELE, CELI
International House Sofia www.ihsosia.bg	Английски език, немски език, испански език	FCE, CAE, CPE, IELTS
Schiller www.schiller.bg	Английски език, немски език, руски език, шведски език, български език за чужденци	TestDaF

ИКОНОМИКА

Специалността с много лица

материал на Милена Узунова

26

специалност на фокус

Какво се изучава

Както вече стана ясно, изучаваните дисциплини са разнообразни и включват както точни науки, така и по-социални и поведенчески:

Микроикономика

Макроикономика

Статистика

Счетоводство

Управление (Мениджмънт)

Право

Маркетинг

Бизнес комуникации

Човешки ресурси

Политика

Устойчиво развитие

Иконометрия

Съответно смело можем да твърдим, че специалността развива всякакви умения и е необходима известна доза гъвкавост, за да се справяте добре по всички предмети.

Когато става въпрос за висше образование, икономиката е една от най-често избираните специалности у нас и в чужбина. Не е трудно да разберем защо – тя звучи гръмно и престижно, завършилите имат едни от най-добрите възможности за кариерна реализация и заплащане, а опциите за практикуване навсякъде по света са буквално неизчерпаеми. Това е една от дисциплините, за които няма особено значение къде сте я завършили – дали в Европа, или по света. В допълнение, предметите, които се изучават в нея, са доста разнообразни и често специалността избират кандидати с разнovidни интереси.

Къде да уча?

Класациите са единодушни – в изучаването на бизнес специалности и икономика лидери са университетите в САЩ и Великобритания. По-конкретно последното издание на класацията QS University Ranking by Subject ги подкрепва така:

1.	Harvard University	САЩ
2.	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	САЩ
3.	Stanford University	САЩ
4.	University of California, Berkeley	САЩ
5.	University of Chicago	САЩ
6.	London School of Economics	Великобритания
7.	Princeton University	САЩ
8.	Yale University	САЩ
9.	University of Oxford	Великобритания
10.	University of Cambridge	Великобритания

В Европа 48 от 200-те университета, попадащи в класацията, са във Великобритания. Освен тези в топ 10, още 3 са част от първите 50 в света – UCL (University College London); University of Warwick, London Business School. Островната държава е страхотно място за получаване на икономическо образование, тъй като там се предлагат едни от най-иновативните и интердисциплинарни програми в света. Заг престижността на дипломата стоят и не дотам ниските такси за обучение, но пък за щастие все още се предлагат студентски заеми за студенти от ЕС.

Втората европейска държава, изпъкваща с програмите си по Икономика, е Германия. Най-известните университети там са Universität Mannheim и Ludwig-Maximilians-Universität München. Основно предимство на Германия е безплатното обучение за студенти от ЕС, което обаче върви ръка за ръка с програми основно на немски език.

Италия също е подходящо място за изучаване на специалността, с двама представители на световно ниво – Università di Bologna и небезизвестния Bocconi.

В Испания също два вуза влизат в първите 100 на глобалната класация – мадридския Universidad Carlos III de Madrid и барселонския Barcelona Graduate School of Economics. Франция изпъква с Université PSL, но Холандия я изпреварва с програмите си на английски език и три университета, част от топ 100 в света: Tilburg University; Erasmus University Rotterdam и University of Amsterdam. Сред европейския елит попадат и няколко институции от Швейцария – University of Zurich и ETH Zurich. В Централна Европа унгарският Central European University изпъква сред останалите представители в Чехия и Полша.

Дипломата по Икономика стои „тежко“ в CV-то при кандидатстване за работа и говори на работодателите, че кандидатите имат едновременно аналитични и комуникационни умения

28

специалност на фокус

Икономиката засяга света около нас – тя е актуална, винаги променяща се и интригуваща

МОДЕН ДИЗАЙН

материал на Борислав Борисов

30

специалност на фокус

Мода

„Мода“ идва от латински език – Modus – и означава ритъм, норма, правило, маниер. Това е буквалният превод на думата. Обаче сякаш в наши дни тя означава доста повече – вкус на обличане, поведение, израз на стремежа и идеала за красота. Тя е най-вече социално психологично явление и може да служи като средство за поставяне на социални граници. Всичко модно привлича общественото внимание, но то не винаги е по възможностите на хората с нисък социален статут. Обществено мнение също така може да бъде манипулирано и насочвано към различни направления в модата и вкусовете.

Моден дизайн

Модният дизайн е област на приложното изкуство, която се занимава с дизайн на облекла и аксесоари за облекла (според Уикипедия). Дизайнер, който работи в областта на модата, се нарича моден дизайнер. Това е и най-краткото и точно определение.

За начало на модния дизайн се смята 19-и век, когато Чарлз Уърт зашива първия етикет като производител на грехи. Тогава той дава началото на авторското – че тези грехи са изцяло измислени и направени от него. Така от този момент нататък много дизайнери започват да „брандират“ своите грехи с етикети.

Като цяло, модният дизайнер проектира грехи и аксесоари за облекло, но има и много модни дизайнери, които произвеждат индивидуални грехи за специални хора, а не само за масовия потребител. Те имат и голям брой екипи, които работят за тях, но всички се подписват под името на големия дизайнер.

Модата е изкуство. Тя се следи с огромен интерес навсякъде по света. Модата е с коренно различен пулс по целия свят. Тя, за разлика от предишните десетилетия, вече не се подчинява на норми и правила, затова и навсякъде тенденциите са различни. Това я прави изключително привлекателна за хората-творци. Хора, които не искат да бъдат в нормите. Хора, които искат да създават и покажат своя поглед.

Реално погледнато обаче, когато кажем дизайнер, е хубаво да кажем и какъв – вече има дизайнери-артисти, графични дизайнери и всякакви други. А днес ще говорим за една индустрия за милиони. Тя се променя непрекъснато, неочаквано и, както казах, няма рамки. Затова и определено модата има нужда от професионалисти с добро образование. Професионалисти, които имат креативно мислене, но също така са и упорити и амбициозни, защото нека си признаем – в тази сфера искат да попаднат много. Накрая обаче само най-добрите ще бъдат „модни дизайнери“.

„Мода“ идва от латински език – Modus – и означава ритъм, норма, правило, маниер

Изисквания

Първата разлика са кандидат-студентските изпити. Често университетите по изкуства приемат с изпит по рисуване. Трудното на този компонент е, че се изисква да демонстрирате умения в конкретен стил, дори той да не ви е по сърце. Но какво да се прави – трябва да свиквате. В работата ви като дизайнер също ще има моменти, когато трябва да направят проект по задание, което може да не пасва на личните ви естетически предпочитания.

Второто важно изискване за прием е портфолиото. Бъдещите модни дизайнери трябва да могат да приложат свои творби, които ги представят във възможно най-добра светлина. Не е задължително всички да са

свързани с модата. Напротив – хубаво е да има някакво разнообразие, което да докаже, че познавате различни стилове. Голям плюс е ако имате и творби, които сте направили в рамките на извънкласни занимания или за хуманитарни конкурси.

Впрочем, не навсякъде искат портфолио, защото е ясно на университета, че вие искате да стартирате първа вашия творчески път. Затова пък другото изискване – рисуването – е просто задължително. Няма как да кандидатствате за такава специалност без да можете да рисувате. Така че хващайте моливите и четките и тренирайте.

По принцип доста от университетите имат желание да дадат шанс на млади и амбициозни хора, така че ако не се справяте отлично в рисуването, но покажете, че наистина искате да се научите и да се развивате по този път, те могат отново да ви дадат шанс. Но все пак – не подценявайте рисуването.

Къде се изучава в България?

Има няколко висши училища в нашата страна, където можете да изучавате Моден дизайн или сродни специалности. Ще се опитаме да прегледаме накратко възможностите:

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

НХА оглавява класацията на Министерството на образованието и науката за направление „Изкуства“, затова започваме с нея. Там се подготвят специалисти в областта на дизайна на облеклото, проектирането на производствени и уникални аксесоари, прогнозирането на тенденциите в модния дизайн.

В НХА човек може да се реализира професионално като създава модни колекции. Той изработва проекта и участва в реализирането му като готов продукт, в неговото концептуализиране и организирането на представянето му. Изучават се доста усилно общоакадемични дисциплини, но и се разчита за стаж.

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

НБУ е най-големият частен университет у нас и предлага широко разнообразие от програми, сред които и моден дизайн. Практическото обучение включва работа в Експерименталното художествено ателие по мода на НБУ, участие в ревюта и изложби, както и практика във фирми за модна конфекция.

Обучението в програмата през първите две години обхваща общо образование; обучение по основни научни направления в двусеместриални курсове. През третата и четвъртата година обучението се организира в специализирани курсове към програмата и тренингови курсове.

АКАДЕМИЯ ЗА МУЗИКАЛНО, ТАНЦОВО И ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

Базираната в Пловдив АМТИИ предлага магистърска програма Костюм и мода. Тя е по-тясно свързана с нуждите на театралната и филмова индустрия, но възпитаниците ѝ придобиват достатъчно познания, за да работят и в сферата на модния дизайн.

Магистърска програма Костюм и мода обхваща два

или три семестъра на период на обучение. В програмата са предвидени и избираеми дисциплини, които подробно се занимават с проблемите на сценичния дизайн на костюма, спецификата на националния костюм, също така изучаване на изпитани модели за реализация по програмите Арт мениджмънт и Дистрибуция на облеклото. Накрая завършвате с държавен изпит, като ще имате открита защита на дипломна колекция от 10 модела и съпътстващо портфолио по избрана тема.

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ

През 1994 г. Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ стартира в България за първи път обучение в областта на модата и модния дизайн с откриване на специалност Моден дизайн. В специалността се обучават специалисти в областта на дизайна и производството на облекло и аксесоари, управлението, маркетинга и рекламата на модния бизнес.

Общо взето, обучението обхваща цялата палитра на модата. Обучението е 8 семестъра, като може да изберете и задочна форма.

ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

Може би ще се изненадате, но Югозападният университет в Благоевград също има специалност Моден дизайн. Университетът разполага с цял факултет по изкуствата. Неговите възпитаници често се реализират като учители по изобразително изкуство, но могат да започнат кариера и в модния бранш.

Любопитното в университета е, че се провежда ежегодно модно ревю на студентите от специалност Моделиране, технология и мениджмънт в шевната индустрия към Техническия факултет и специалност Мода към Факултета по изкуствата. На ревюто се представят облекла, проектирани в различни стилове и изработени под ръководството на преподавател. На ревюто се представят и дипломни колекции, както и колекции от самата специалност Мода. Целта на ежегодното модно ревю е студентите да покажат както своите дизайнерски виждания, така и придобитите и усъвършенствани знания и умения в областта на проектирането и технологиите в шевното производство през изминалата година.

Италианците са доста комуникативни и приемат чужденците

интервю на Борислав Борисов

34

специалност на фокус

Много от възпитаниците на IED работят за водещи модни къщи

Разкажи ни повече за живота в Милано.

Милано, и като цяло Италия, винаги ми е бил слабост. За мен този град кипи от цветове и емоции, а животът там предлага развитие в много сфери – технология, мода, дизайн, финанси. В Милано е пълно с университети и млади хора, учещи и работещи, което създава приятна атмосфера.

Антоанета Иванова

следва в специалност Моден маркетинг в IED Istituto Europeo di Design в Милано. Пред екипа на списанието Антоанета разказва за живота и обучението в Италия.

Как се реши да заминеш да учиш в друга държава? Кое ти повлия при взимането на това решение?

За решението да замина в чужбина на най-вече ми повлия семейството, а и аз самата исках много да разгледам света, да опозная други държави и култури. Като първа дестинация се спрях на Италия, защото тази страна винаги ме е очаровала със своята история, култура, изкуство, а да не забравяме и храната! Сега съм вече от две години там, а в София завърших Италианския лицей, така че езикът не е бариера. Не беше сложно да се интегрирам. Университетът, в който следвам, предлага интернационална среда. Освен това самите италианци са доста комуникативни и приемат чужденците.

В момента си студентка в IED Милано и завърши втори курс в специалност Моден маркетинг. Университетът има различни направления. Какво е най-важното, което може да ни споделиш за него?

IED предлага много специалности в различни сфери – дизайн, комуникации, мода. Италианските кампуси на университета са разположени в Милано, Флоренция, Рим. Има и кампуси в Испания. Това, което ме привлече в началото е, че много от възпитаниците работят за водещи модни къщи. Добър пример тук би била

Мария Грация Клопи (creative director – Dior), а тази година стюгент от IED получи престижна награда от Cannes Lions (International Festival of Creativity), а група от двама бяха впусани в класацията на Forbes за Top 30 млади таланти. Класовете са малки, обръща се индивидуално внимание. Стимулират се извънкласни дейности, стюгентите могат да присъстват на голяма част от дизайн събитията в индустрията – като например Salone del mobile, Milano Fashion week, Pitti Uomo.

Специалността ти е Моден маркетинг, и то в града на модата – Милано. Какви възможности за стаж и започване на работа след дипломиране предлага университетът?

Ако трябва да опиша програмата с една дума, бих казала „разнообразна“, защото са включени както креативни, така и бизнес предмети, имаме много групови проекти. Програмата е Bachelor of Arts with Honours of Fashion Marketing and Communications. Всеки стюгент в средата на втория семестър трябва да си избере Major Marketing или Major Communications. Аз избрах като приоритетна специалност Маркетинг и изучавам повече бизнес предмети: Fashion company management, Distribution and Retail, Supply chain and Fashion system; а във втория – Fashion show, Event organisation,

АРХИТЕКТУРА В ГЕРМАНИЯ

Желана, трудна и конкурентна

36

обучение в Германия

Германия е сред страните, които традиционно привличат много чуждестранни студенти с достъпно и качествено образование. България се нарежда на четвърто място по брой студенти в Германия след Китай, Русия и Австрия. В Германия всяка година се записват над 100 000 чуждестранни студенти, което се явява 10% от общия брой студенти в страната. Причината за това е, че Германия е една от най-атрактивните дестинации за амбициозни и търсещи качествено образование младежи, които ценят немските университети, съчетаващи старите традиции с новите технологии.

Да учим Архитектура в Германия

За архитектурата може да се каже много. Най-важното е, че тя е една от най-атрактивните и популярни специалности. Много кандидат-студенти искат да учат именно това.

Принципно това е творческа специалност. Тя е симбиоза между инженерни знания, креативност, дизайнерски способности и дори художнически. Това е трудна, сериозна и отговорна дейност. Без архитектурата не може да се построи нищо.

Важно е да се каже, че без да имате умения по рисуване няма как да станете архитект. Приемните изисквания по цял свят са да можете да рисувате, както и да имате умения по математика. Все пак всичко трябва да се изчислява.

**За архитектурата
може да се каже
много. Най-
важното е, че тя е
една от най-
атрактивните и
популярни
специалности**

снимка: freepik.com

Броят на регистрираните в Германия архитекти е впечатляващ

интервю на Борислав Борисов

38

образование в Германия

Ирис Виснер

е консултант, родена в Хановер, Германия. Учила е в University of Toronto и в Albert-Ludwigs-Universität, Freiburg. След пристигането си в България първоначално работи като учител по английски и немски. От 2008 г. вече има собствена фирма „Академик плус“ в София. Дейността на фирмата е високо специализирана – висше образование в Германия и Австрия, като обръща специално внимание и на добавената стойност от неформалното образование.

Образованието в Германия е много популярно. Защо според вас трябва младите да се насочат към тази страна?

Защото Германия предлага най-доброто съотношение между цена и качество в образованието. И като добавка, обхващат на предлаганите специалности е феноменален – над 400 учебни заведения с над 18 000 специалности – от универсални специалности като Икономически науки до високо специализирани програми като Наука за конетите или Текстилен дизайн. Има неща за всеки желаещ. Университетите и научните институти са добре оборудвани и предлагат отлични условия за успешно обучение. От голямо значение за чуждите студенти е обстоятелството, че над 1400 програми са с международна ориентация.

Често Германия е „обвинявана“, че има малко програми на английски. До колко важно е това? Можем ли в Германия само с английски?

Може, разбира се! Но дали това е най-разумното кариерно решение?

Наистина, възможностите за следване в Германия само на английски на бакалавърско ниво са много ограничени. Много, дори повечето, специалности, като архитектура например, изобщо не се предлагат на английски. Но на магистърско ниво предлагането на английски програми се увеличава и да се пишат дисертации на английски не е необичайно... Висшето образование не е само учене на предмет след предмет и отмятане на всеки предмет с изпит. Университетът не е училище. Добрият професионалист, без значение в коя специалност, мисли интердисциплинарно, вижда връзки и взаимодействия с други сфери. Този аспект на висшето образование не се използва, когато студентът учи и живее в затворена англоезична среда. Без немски, студентът не се възползва от цялата съвкупност на знания и опит, които са събрани в немските ВУЗ-ове.

Тогава – да не тръгва към Германия, който не знае немски? Германия за тях не е опция?

За граждани от малки държави като България „само“ английски, като чужд език вече не е достатъчен. Английският е задължителен, но добавената стойност идва от следващия език. Знаем, че немският се води

„труден език“, но това не означава, че не може да се научи! И успешното изучаване на немския си заслужава – той е един от най-разпространените езици в научните среди по света и отваря много врати. Струва си да се инвестират време и пари за изучаване на немски език дори след завършване на средното образование, преди следването.

Хубавото на Германия е, че има много добри университети според различните специалности. Но, ако трябва да обобщим, кое е мястото с най-много студенти?

Най-големите университети са U Köln (53 000 студенти), LMU München, U Frankfurt, RWTH Aachen, U Münster, RU Bochum, U Duisburg-Essen, U Hamburg и TU München (40 000 студенти). Най-големите държавни университети за приложни науки (Fachhochschule) са TH Köln (25 000 студенти), TH Mittelhessen и HAW München. Но гали размерът има значение за качеството на обучението? Актуалният топ ранкинг за психология например получи U Bamberg (13 000 студенти), а не LMU München (51 000).

Берлинските университети, Хайделберг и KIT Karlsruhe не са големи по размер, но са между предпочитаните за българските студенти.

ИТАЛИЯ

Бизнес специалности

40

обучение в Италия

Италия отдавна не е сред дестинациите, привличащи единствено туристи от Европа и света. Днес тя е дом на над 80 000 международни студенти, търсещи висококачествено обучение в чужбина. Традиционно държавата се свързва с образование в сферата на изкуствата и естетиката – мода, дизайн, архитектура, както и с едни от най-старите университети в света. Редом с тях обаче страната вече е международен център за бизнес специалности, преподавани в иновативни програми и модерни бизнес училища. По-голямата разпространеност на програмите на английски език са допълнителен магнит за студенти от чужбина. Нека разгледаме възможностите по-подробно.

Когато става въпрос за бизнес училища, частните институции са много и са водещи в международните класации

Планирам да се върна в България и да приложа на практика наученото в чужбина

интервю на Милена Узунова

Жаклин Хикова

е на 20 години и септември месец ще бъде студентка 3-та година в Vossop University, Италия, специалност Международна икономика и мениджмънт.

Бизнес специалностите са много популярни през последните години. Ти как избра своята и защо точно в Италия?

При избиране на подходящ за мен университет и специалност, аз се информирах чрез сайтове за класации на университети, както и с консултантската агенция за висше образование и кандидатстване в чужбина – Скайлайнс. За мен от водещо значение беше университетът да е престижен и да има традиции в специалности като бизнес и икономика. Бокони, макар и със само 100-годишна история, е водещ във всички европейски и световни класации, което ме накара да сведа избора си до него и още няколко висши учебни заведения във Великобритания.

Труден ли беше кандидатстудентският процес?

При кандидатстудентския процес за Бокони изпитах определени трудности най-вече от гледна точка на подготовка за приемния изпит на университета, който се държи на място, в Милано. Изпитът е по формат близък до този на американския кандидатстудентски изпит SAT. За съжаление, Бокони не предоставят материали и конспект за подготовка, за да тестват в реално време академичните възможности на кандидатстудентите, което предизвиква определено напрежение при

подготовката, но с достатъчно упоритост и постоянство минаването на изпита на Бокони е постижимо.

Как протича обучението и как е структурирана учебната програма? Има ли възможност за стажове?

Обучението в икономическите специалности на Бокони е с продължителност 3 години. Учебната програма е разпределена в два семестъра, есенен и пролетен, като към всеки от тях има по две изпитни сесии. Изпитните сесии се делят на междинна и генерална сесия, като междинните сесии се провеждат в средата на семестъра, а генералните – в края. При добра организация на времето и дисциплина от студентите, има възможности за правене на стаж по време на обучението, но Бокони не се ангажира със съдействието за намиране на работодател за стаж и студентът сам трябва да прояви необходимата инициативност.

Част си от студентска организация. Ще ни разкажеш ли малко повече за нея?

Студентската организация, от която съм част, се казва Dawn Advisory и е организация с нестопанска цел. Главната дейност на клуба е в областта на консултантството и рисковия капитал. Аз съм част от отдела, който се занимава с рисков капитал, като по-точно ние предоставяме оценяване на стартапи и свързваме техните създатели с капиталови ангели-инвеститори, които специализират в инвестиране на проекти чрез рисков капитал. От-

делно от дейността ми в отдела за рисков капитал, аз съм част от борда на директорите на Dawn Advisory в качеството си на Маркетинг директор. Моя отговорност е да изградя добра репутация на организацията пред нашите настоящи и потенциални клиенти, както и пред други студентски организации в Бокони.

Какви са плановете ти за реализация? В България или в чужбина?

Към този момент моят първи приоритет е да завършва бакалавъра си в Бокони и да запише магистратура, отново в чужбина. След приключването и на магистърската степен от образованието ми, предпочитам да работя извън България, за да разширя хоризонтите си и да придобия опит в корпоративната среда в чужбина. В дългосрочен план обаче, в някакъв етап от живота си, планирам да се върна в България и да приложа на практика наученото в чужбина в академичен и професионален план.

За мен от водещо значение беше университетът да е престижен и да има традиции в специалности като бизнес и икономика

Заобиколен си от студенти, които променят света

интервю на Десислава Пенчева

44

обучение в САЩ

Виктория Златинова

е завършила бакалавър „Компютърни науки“ с втора специалност „Когнитивистика“ в Princeton University, САЩ.

Разкажете ни какво учихте и как стигнахте дотам? Труден ли беше пътят?

Родена съм в България, но семейството ни се премести в САЩ, когато бях само на малко повече от година. В продължение на 12 години живяхме във Флорида, след което се преместихме в Сиатъл, където живеем и в момента. У дома говорим на български, а родителите ми ме учиха да пиша и да чета на български още от малка. В Сиатъл отвориха българско училище и аз го посещавах всяка неделя, заедно със сестра ми. Там имахме много приятели от българската общност, с които редовно се виждаме. Всяко лято се връщам с нетърпение при баба и дядо в България, където обикаляме прекрасни места, смеем се до късно вечер и хапваме от кебапчетата на чичо и баницата на баба.

Завърших бакалавърска степен в компютърни науки с втора специалност когнитивистика в университета Princeton University. Още от малка търсех предизвикателства и си поставих за цел да отида в университет, където мога да навляза дълбоко в предметите, които ме интересуват, и да се уча от най-добрите специалисти и преподаватели. Търсех среда от студенти като мен, които са изумени от нашия свят и са целеустремени към знание. Положих много усилия в училище и в много различни извънкласни занимания, защото знаех, че това е задължително условие да вляза в университет от такъв ранг.

Princeton University е един от най-престижните университети в САЩ, а и в световен мащаб. Какво е чувството да си студент в този университет и не по-малко важно, какво е чувството да си го завършил? С какви емоции ще запомните деня на завършването?

Страхотно е да учиш от преподаватели, които са световни светили в областта и имат страст да споделят своите знания със студентите. Заобиколен си от други студенти, които са убедени, че могат да променят света и го правят. Това ми помогна да повярвам, че мога да постигна всяка цел, която си поставя. Много пъти нещата изглеждаха невъзможно трудни, например, когато не спях по цели нощи, за да завърша някоя програма или да се подготвя за важен изпит. Понякога се съмнявах, че ще успея, но не се предадох. Много се

Положих много
усилия в училище
и в много
различни
извънкласни
занимания,
защото знаех, че
това е
задължително
условие да вляза
в университет от
такъв ранг

Заобиколен си от други студенти, които са убедени, че могат да променят света и го правят

клуб, който помага на момичета в сиропиталища в Индия да бъдат образовани за собственото си здраве, да установят връзка с американски университети, и да учат програмиране. Гостувах на приятелите си в Шанхай, Хавана и Прага и планираме заедно да посетим България. Също така в университета всички българи се събираха на българска маса всяка седмица да се видят, да си поговорят, и да споделят българско сирене и люленица.

Може ли да ни кажете малко повече за финансовата страна на обучението, финансирането Ви със студентски заем и стипендия ли беше?

Принстън е един от малкото университети в Америка, които поемат ангажимента студентите да не са принудени да взимат заем. Това е друга причина Принстън да бъде мой първи избор. Всяка стипендия се определя от финансовото състояние на семейството. Аз получих грант и останалото беше покрито от семейството ми.

Студентският живот... Какво правехте в свободното време, как се забавлявахте?

В свободното си време ние посещавахме „Улицата“ и Eating Clubs, които са там. Буквалният превод на името е „Клубове за хранене“, но те съвсем не са само за това. В миналото не е имало общ студентски стол в Принстън, а тези клубове не са били и още не са официална част от университета, въпреки че са на неговата територия. Въпреки това те са в центъра на студентския живот. Представете си улица с представителни къщи и дворове. През деня студентите могат да се хранят там, а вечер правят купони, канят групи да свирят на живо, танцуват и се забавляват.

Когато времето е хубаво, излизаме с лодки (канута) по близката река, или отивахме до Ню Йорк, посещавахме музеи или концерти, както и представления на Бродуей. Също така играех в клубните отбори на университета по тенис, волейбол и скуош.

Към обучението Ви имаше ли стаж или практика?

Лично аз нямах стаж чрез Принстън, но университетът предлага различни програми, които свързват студентите с разнообразни възможности из целия свят. Например има стаж в областта на специалности като връзки с обществеността, технологии и инженерство и международни програми като Принстън в Испания и Принстън в Азия.

А сега накъде? Как виждате кариерата си след 5 или 10 години? В Щатите или в Европа, а може би в България...

Със сигурност ми се живее в Европа, не знам дали ще е сега или по-нататък. На първо време искам да намеря компания, която е лидер в областта на технологичните открития и нововъведения – търся в Европа и в няколко щата, които предлагат възможности в hi-tech индустрията като Вашингтон, Ню Йорк и Калифорния. Много ми се иска да живея в България по някое време за по-дълго, за да съм по-близо до семейството си и културните си корени.

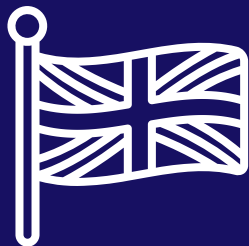
Какво да имаме предвид, когато искаме да учим инженерни науки във ВЕЛИКОБРИТАНИЯ?

48

обучение във Великобритания

Едни от най-добрите школи по инженерни науки в света се намират във Великобритания. Три от десетте най-добри университети по инженерство са на Острова. Но независимо в кой университет във Великобритания изберете да учите, ще имате достъп до отлични преподаватели и възможността лесно да се свържете с професионалисти от индустрията, както и да се докоснете до най-новите технологии в областта.

Във Великобритания ще може да изучавате редица специалности в различните области, които са свързани с инженерството – производство, дизайн, изследвания и още много други. От вас ще се очаква да мислите креативно и да работите в екип, за да откривате решенията на проблемите, които ще ви бъдат зададени. По принцип, обучението по инженерство във Великобритания отнема по-малко време, отколкото в много други страни, така че това ще ви даде възможността бързо да започнете да прилагате всичко научено в университета и на работното място.

shutterstock.com

Кариерни перспективи

Инженерите заемат важна роля в обществото ни – от създаването на модерни транспортни системи до увеселителни паркове. В световен мащаб те са и едни от специалистите, при които се наблюдава най-ниско ниво на безработица, тъй като непрекъснато се появяват нови възможности за работа. Тъй като нещата, с които инженерите се занимават, са толкова различни, е важно да отделите време и добре да обмислите каква точно специалност и в кой университет бихте искали да учите. Повечето курсове започват с по-общи предмети, които ще ви дадат основата, върху която да градите специализираните познания по специалността, която сте избрали.

Бакалавър или магистър?

В британските университети има два вида инженерни програми – B.Eng (Bachelor of Engineering) и M.Eng (Master of Engineering). Първата програма трае три години и ви дава възможността да станете инкорпориран инженер. Ако искате обаче да сте напълно дипломиран и сертифициран инженер, е необходимо да вземете и четвърта година и да придобиете магистърската степен. Този курс може да протече и в рамките на пет години, ако изберете да прекарате година, работейки в индустрията.

ХОЛАНДИЯ **VS** ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Холандското парти след Брекзит

50

Холандия vs Великобритания

Въпросът Холандия или Англия предизвиква сериозна дилема за много кандидат-студенти. Или поне до скоро беше така. Докато преди няколко години Великобритания беше по-предпочитана дестинация, днес не можем да кажем същото. Поради неяснотите около Брекзит много ученици си пренасочват интереса към Холандия, която е доста популярна дестинация за много чуждестранни студенти. Според данни на консултантската агенция UNIFY ръстът на българските кандидати за Холандия за 2019 година е 100%. Капацитетът на холандските университети е почти изчерпан и някои от тях ще въведат квоти за българи и студенти от ЕС за следващата академична година. Наскоро беше обявено, че ако Великобритания напусне Европейския съюз, както е предвидено на 31.10.2019 г., холандците ще ѝ помагат приятелски за сбогом с гигантско парти от другата страна на Северно море, предават ДПА и Асошейтед прес. За да придобиете по-ясна представа за предимствата и недостатъците на двете сържави по отношение на образованието за чужденци в тях, ще направим едно сравнение по следните критерии:

1. Продължителност на образование и видове университети

В Холандия бакалавърската степен продължава 3–4 години в зависимост от учебното заведение, докато магистърските програми са 1 или 2 години. В страната на лалетата има 57 университета, които се делят на няколко вида. Двата основни типа са научно-изследователски университети и университети по приложни науки. В първите обучението е само академично/теоретично и бакалавърските програми са с продължителност 3 години. В този тип университети няма много бакалавърски програми на английски език, а по-предпочитани са разнообразните магистърски програми. За сравнение, приложните университети са по-разпространени и както техният брой, така и броят на студентите им е доста по-голям. Методите на обучение в тези университети са иновативни, провокиращи студентите да мислят самостоятелно, да разре-

верситетските такси. Изискване при него е студентът да работи по 56 часа месечно за холандски работодател и може да получава до 800 евро месечен заем.

3. Наманяване

Намирането на жилище в чужбина е труден и дълъг процес, който трябва да започне веднага след кандидатстването или приема на студента. Първата опция винаги е студентското общежитие към учебното заведение, в което ще се обучавате. В Англия тези общежития се пазят за първокурсниците, ако те желаят да се възползват. Въпреки това, съществува дилема, тъй като общежитията са по-скъпи от квартирите, но пък са по-удобни откъм транспорт, защото често не се налага ползването на такъв до университета. Разбира се, общежитията предполагат осъществяване на повече контакти с други студенти, а наемът е средно по 100-130 паунда на седмица, докато има квартири за около средно 80 паунда седмично.

В Холандия ситуацията с жилищата не е много по-различна – не е лесно. Поради все по-големия наплив от студенти университетските общежития се изчерпват изключително бързо, защото са и по-евтиният вариант в Холандия. Затова масово студентите си търсят квартири и често, за поделение на разходите, живеят със съквартиранти. Има много

подробности, които трябва да се вземат под внимание, като дали да наемете обзаведена квартира, кои комунални услуги ще са включени в наема или дали ще ви поискат депозит и няколко наема предварително. В общи линии бъдете подготвени за наем от 400 до 600 евро на месец и поне един като депозитен.

4. Разходи за живот

Разходите за живот определено не трябва да се подценяват, тъй като биха могли да бъдат сериозна сума. Тя включва покриване на основните нужди за живеене в чужбина. В двете страни, които сравняваме, месечната издръжка на един студент е сравнително близка като сума, а именно около 1000 евро в Холандия и 1000 паунда в Англия и Шотландия. Въпреки всичко, тази сума може и да е много по-висока, но не и по-ниска, всичко зависи от начина на живот на всеки студент. Нека разгледаме от какво се получава този месечен разход. На първо място е жилището. Както знаете, студентите могат да живеят в общежития или квартири, като има разлика в техния наем. Средната цена в двете държави би била 400-500 евро. След това идва храната, която никак не може да се каже, че е евтина. И като се събере с разходите за транспорт – ето че станаха 1000. Засега става дума само за базовите нужди, а друг е въпросът ако студентите излизат на заведения или нощни клубове, което понякога е необходимо за поддържане на социални контакти. Допълнителен разход, разбира се, са самолетните билети за прибиране у дома по време на ваканциите и по-големите празници.

Както може сами да видите, и двете държави си имат своите позитиви и негативи. В Англия обучението е по-скъпо, в Холандия намирането на квартира е по-трудно. Въпреки това, навсякъде се предлага финансова помощ, която прави обучението в тези две държави достъпно. Настоящата ситуация с Брекзит не е много благоприятна за английските университети, но няма да засегне учебната 2019/2020 година. Въпреки тези уверения масово студентите се пренасочват към Холандия. Като заключение можем да кажем, че образованието в чужбина е скъпо удоволствие, но поне знаете за какво плащате – качествено обучение и незабравими преживявания, независимо добри или лоши. А относно коя държава да изберете, решението трябва да е на база университетите и желаните специалности, мнения за тях или начин на преподаване. Ако вземете тези критерии предвид, желаети винаги ще има както за Холандия, така и за Англия.

**Разходите за живот
определено не трябва да се
подценяват, тъй като биха
могли да бъдат сериозна сума**

КИБЕРСИГУРНОСТ - важна необходимост в дигиталната ера

материал на Милена Узунова

снимка: freepik.com

С нарастващото участие на технологиите в живота ни и в бизнеса е все по-голяма нуждата от това тези технологии да бъдат защитени. В резултат, сферата на киберсигурността или сигурността на информацията, се разширява с бързи темпове. Ако сте кандидат-студент, интересуващ се от ИТ технологиите, добра идея е да вземете предвид конкретното изучаване на киберсигурност. Бакалавърска и/или магистърска степен в областта поставя здрави основи за професия, която има потенциала да бъде една от най-търсените в близките години.

При избор на такава специалност е важно да знаете, че голяма част от програмите се фокусират върху сигурност, но най-добрите са тези, които са по-интердисциплинарни. Тоест, обхващат тематики като софтуерно инженерство, мениджърски умения, изкуствен интелект. Съветът ни е да се насочите към програми, които включват и обучение по технически науки, както и правните аспекти, заобикалящи технологиите. Това ще ви превърне в истински подготвен за реалната среда професионалист.

Подходяща ли е специалността за мен?

Интересът към киберсигурността не е достатъчен. Сферата на компютърните науки е аналитична и доста предизвикателна. Желаетелите да се развиват в нея трябва да са добри по математика и точните науки и да имат добре развита логическа мисъл. Ако подготовката в училище не ви се струва на достатъчно добро ниво, може да потърсите онлайн различни курсове за начинаещи, които са безплатни, и които ще ви ориентират за естеството на изучаваната дисциплина.

Какво се изучава?

Програмите по киберсигурност покриват основите на компютърните науки, както и предмети като:

- Информационни системи
- Системи за сигурност
- Информационни технологии
- Киберзащита
- Етика и право
- Системни комуникации
- Дигитална криминалистика

Важно е да отбележим, че за да следвате Киберсигурност, не е изцяло задължително самата специалност да се нарича така. Много програми, особено в чужбина, интегрират обучението в тази сфера към други специалности. Най-общо, програмите, в които е застъпена темата като отделна специализация, са:

- Специалности информационни технологии с концентрация Киберсигурност – основата им е изучаването на системи за сигурност и управление на данни;
- Специалности, свързани с криминалистика и противодействие срещу престъпността с концентрация Киберсигурност – тези програми дават основа за разпитване и превенция на киберпрестъпления.

Има изчисления,
че на човек му
трябват около 10
хиляди часа да
стане майстор в
нещо. Или средно
около десет
години

Ники Илиев: Човек е най-добър в това, което прави най-много

интервю на Борислав Борисов

Здравей, Ники. Ти си един от най-успешните режисьори в България. Доста тривиален въпрос, но как успя да го постигнеш?

Първо, благодаря ти за думите, оценявам ги. Честно казано, стана доста бавно. Тъй като преди съм бил водещ, модел и т.н., хората бяха много скептични към това да стана режисьор и въобще не ме взимаха на сериозно, даже ме подиграваха. След това, когато започнаха да излизат филмите ми, започнаха да ми се извиняват. Така, аз година се опитвах да режисирам филми, като опитвах да следвам пътя, който следват всички, а именно чрез държавна помощ, но не се получавахе. Чак ко-

гато реших да взема нещата в свои ръце и да ги правя сам, всичко се промени, защото освен че получих признание за работата си, започнаха да ме канят да режисирам и сериали, което ми даде още работа и допълнителни доходи измежду правенето на моите филми. Така че, може да се каже, че нещата се получиха, когато започнах да работя за себе си и по този начин да имам креативност, контрол и въздействие в това, което правя. Също така, човек е най-добър в това, което прави най-много, а аз не спирам да работя. Не съм бил на почивка от миналия август (2018) и не съм си взимал нито един почивен ден.

Какво представляват „сандвич“ годините?

60

Ако вече сте решили да учите във Великобритания, вероятно сте забелязали, че университетите често говорят за „сандвич“ години. Какво обаче всъщност представляват те и има ли смисъл да удължавате следването си?

„Сандвич“ е термин, използван, за да обозначи година от следването ви, която най-често се добавя между предпоследната и последната година на обучението ви, за да ви даде възможността да прекарате време извън академичните среди, трупайки опит от индустрията, с която искате да се занимавате. По време на тази година вие имате възможност да направите платен стаж в компания, която изберете.

„Сандвич“ програмите са най-популярни сред бизнес специалностите, но все по-често се срещат и в други дисциплини, включително инженерни, компютърни науки и математика. Има компании, които работят с избрани университети, за да улеснят намирането на подобен стаж.

снимка: freepik.com

Какви са предимствата на „сандвич“ годините?

Вероятно най-голямото предимство на това да прекарате година, работейки в сферата, в която искате да се развивате е това, че ще ви помогне по-лесно да намерите работата след като завършите. Ще създадете необходимите контакти, а и ще разберете дали наистина ви харесва да работите в тази сфера.

Различни изследвания показват, че студентите, които са избрали „сандвич“ специалност, имат по-висок среден успех. Това вероятно се дължи на повишената им увереност, мотивация и професионализъм, които са придобили по време на стажа си.

Освен това, по време на „сандвич“ годината плащате намалена такса в университета, а компанията, в която работите, ви плаща заплатата. Ако се справите добре с възложените ви задачи, от компанията могат да ви предложат работата за след като завършите обучението си. Това е стандартна практика в някои големи компании.

Какви са вариантите, ако вашият курс не предлага „сандвич“ година?

Не всички университети предлагат „сандвич“ курсове, затова ако искате да прекарате година в реалния сектор, проверете дали това е възможно преди да кандидатствате. Освен това, „сандвич“ годините не са приета практика при всички специалности. Дори и от университета да не ви позволят да прекарате цяла година на работното място, не забравяйте, че може да намерите подходящ платен стаж за лятото между втората и третата година на обучението си. Някои университети и програми ще ви позволят да отидете за семестър или цяла година в друга европейска страна по програмата Еразъм. Това може да стане както като част от „сандвич“ програма, така и като част от обучение-

Фриндж в Единбург

материал на Ива Йохан Ганчева

62

Фриндж е името на триседмичен фестивал в столицата на Шотландия, който, според организаторите, е най-голямата платформа за свободно творчество, както и най-голямото тържество на изкуствата и културата на планетата.

Какво може да видите?

Цифрите, които следват, са наистина внушителни и дават право на организаторите да дават подобни гръмки определения. През 2017 година например на фестивала е имало 53 232 отделни представления на 3398 спектакъла на 300 различни места. Участниците са както известни имена от шоубизнеса, така и неизвестни артисти и хора на изкуството, опитващи се да пробият в областта на театъра, комедийното шоу, танца, физическия театър, цирка, кабарето, детските програми, мюзикълите, операта, музиката, ораторството и изложбите – всички от които са застъпени на това грандиозно събитие.

И още:

- Населението на Единбург се увеличава тройно по време на фестивала.
- Това се равнява на 70 000 класни стаи, пълни с ученици.
- Акробати използват улиците за своя сцена.
- Певци и музиканти правят същото.
- Танцьори танцуват и включват и зрителите си в танцовия спектакъл.
- Някои от представленията са с билети, други са безплатни.
- Представление може да има на най-неочаквани места – в телефонни кабинки или на задната седалка на такси.

Историята

Началото е поставено през 1947 година. Тогава се провежда новосъздаденият Единбургски международен фестивал, чиято цел била тържествено да се отбележи и да се направи по-богат европейският културен живот в навечерието на Втората световна война. Осем театрални групи се появяват неканени и представят своите изпълнения. Това, че не са били част от официалната програма, не спира артистите смело да демонстрират своите умения по-встрани от основните събития. От там се появява и съвременното име на фестивала – the Edinburgh Festival Fringe или Фриндж фестивал Единбург (fringe означава външна, маргинална или крайна част от територия, група или сфера на дейност). Това спонтанно артистично движение прави първите

стъпки, които са последвани през годините от милиони други творчески личности, които посещават фестивала, за да създават и да се наслаждават на изкуството.

Общество на фестивала Фриндж

Тъй като година след година броят на спонтанните участници се увеличава, през 1958 година организаторите били принудени да създадат Общество на фестивала Фриндж, което сложило ред в иначе твърде спонтанните изяви, като започнало

Фриндж се ориентира към младите хора и си поставя за цел да възпита в тях влечение към изкуството

СТИПЕНДИИ ЗА МАГИСТРАТУРА ПО АРХИТЕКТУРА В ГЕРМАНИЯ

Краен срок:

30 септември 2019 г.

Размер на стипендията:

Пълно покритие на таксата за обучение.

Описание:

Организацията DAAD помага на студенти от чужбина да учат в Германия. Финансирането за магистърски програми е в период за 10 до 24 месеца, според избраната магистратура. Стипендията се отпуска първоначално за първата година от обучението, а след това, при добър успех, се продължава и за втората. Могат да кандидатстват както бъдещи студенти, така и настоящи, които са в първата година на своето следване.

Изисквания:

Стипендията е предназначена за чуждестранни кандидати, които притежават бакалавърска степен в една от следните области: Архитектура, Интериорен дизайн, Урбанистика, Регионално планиране и други подобни. Финансирането се отпуска за магистърски програми отново в същата сфера или други курсове, които не водят до официална образователна степен.

Стипендия:

Финансирането включва месечна стипендия от 850 евро, покриване на разходи по транспорт и здравни застраховки. Може да включва и покриване на разходите по настаняване.

Как се кандидатства:

Кандидатите трябва да са получили бакалавърската си степен не по-късно от 6 години преди датата на кандидатстване. Студенти, които са пребивавали повече от 15 месеца в Германия, не могат да кандидатстват. Необходимите документи са стандартни, като важно условие е удостоверяването на езика на преподаване в избрания университет и програма.

За повече информация:

www.daad.de

ПЛАТЕН СТАЖ В ЕВРОПЕЙСКА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ (CERN)

Краен срок:

21 октомври 2019 г.

Подходящ за:

граждани на ЕС, които са на края на бакалавърската си програма или вече са завършили бакалавър/магистър

Описание:

В Европейската организация за ядрени изследвания физици и инженери обединяват усилия в проучвания за структурата на Вселената. Използвайки най-иновативните инструменти в света, те изследват взаимодействието на частиците и основните природни закони.

Представете си да работите нещо, което да променя света, и то още докато сте в университет, в международна среда. Всичко това предлага програмата за платен стаж на CERN. Една от основните мисии на организацията е образованието. А няма по-добър начин за научаване от практиката в реална работна среда. В случая става въпрос за световен център на научна дейност. Ако следвате своята бакалавърска степен и търсите стаж, имате възможността да прекарате от 2 до 12 месеца в Европейската организация за ядрени изследвания. Особено подходящо е за студенти, чиито програми изискват задължителен стаж. Позициите са в разнообразни области: човешки ресурси, администрация, логистика, право, финанси, ИТ, комуникации, образование, връзки с обществеността, психология, одит.

Изисквания:

- Трябва да сте гражданин на държава-членка на CERN (сред които е България);
- Да сте преминали през поне 18 месеца от бакалавърска програма, считано до декември 2019;
- Може да прекарате поне 2 и максимум 12 месеца край Женева, докато все още сте официално студент;
- Отлично владеете английски или френски език.

Стажът:

Стажът осигурява договор за от 2 до 12 месеца, както и месечно възнаграждение от 3305 швейцарски франка (около 3000 евро). В допълнение се поемат разходите по транспорт, застраховка, както и 2,5 дни месечен отпуск.

Как се кандидатства:

- Автобиография;
- Копие на актуална академична справка, в която ясно се виждат оценките ви;
- Препоръката от университетски преподавател е задължителна. Допълнителна препоръка от предходен работодател е предимство. Препоръките се подават заедно с останалите документи, но в по-късен етап лицата за контакт ще трябва да подадат препоръките си индивидуално и конфиденциално на посочен линк.

За повече информация:

www.smartrecruiters.com/CERN/743999691143884-administrative-student-programme

Първият учебен ден по света и у нас

66

материал на Кристина Пенчева

Когато чуете 15-ти септември, първата асоциация, която изниква, без значение от възрастта ви, е началото на новата учебна година. Тази заветна дата предизвиква разнопосочни чувства. Една част от учениците са тъжни, защото безгрижната лятна ваканция е приключила, а друга – щастливи да видят съучениците си и готови за нови знания. Много бивши ученици на този ден осъзнават колко желаят да се върнат отново в училище. Това е и причината първият учебен ден да предизвиква такова външение у малки и големи.

снимка: unsplash.com

Връщайки се назад в нашата история, първият учебен ден не винаги е бил на 15-ти септември. До 1921 година учебните занятия са започвали началото на месеца. Промяна предизвиква нуждата от помощта на учениците за събиране на реколтата и е въведена от земеделското министерство на Александър Стамболийски. Години по-късно е имало дебати за връщане на датата 1-ви септември, но идеята не е била приета.

Поглеждайки в световен план, ще забележите, че първият учебен ден е много променлива дата и варира от януари до ноември. Това е така, защото няма една определена дата, а зависи от образователната система на държавата и нейното разположение, затова всяка страна си определя индивидуално.

Нека започнем с Европа. На нашия континент няма големи изменения от обичайния месец за започване на учебната година, а именно септември. Голяма част от училищата отварят врати на 1-ви септември, като такива са в Белгия, Босна и Херцеговина, Естония, Латвия, Литва, Северна Македония, Полша, Русия, Словения, Сърбия, Унгария, Франция, Черна гора и Чехия. Заедно с България, в средата на месеца ученици от Гърция, Кипър, Испания, Италия, Португалия, Хърватия, Румъния, Словакия, Австрия и Люксембург влизат в класните стаи. По-рано – около средата на август

**До 1921 година
учебните занятия
са започвали
началото на месеца**

учебните занятия започват децата в Германия, Дания, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Финландия, Нидерландия, Швеция и Швейцария. Великобритания пък оставя училищата сами да решават кога да открият учебната година, най-често между средата на август и началото на септември. Традиция, която имат в Германия, е първокласниците да си правят Schultüte (училищна фуния), направена от хартия и често по-голяма от самите деца, която се пълни от родителите им с разнообразни лакомства.

Малко ще се отдалечим към други краища на света да проследим началото на учебната година в Америка, Азия, Африка и Австралия. За начало, САЩ и Канада не се различават много от Европейските страни в това отношение. Най-често техният първи учебен ден е вторникът след деня на труда (първата седмица на септември). Въпреки това не е изключено във всеки щат първият учебен ден да бъде на различна дата.

На другия край на света, в Страната на изгряващото слънце, Япония, учебната година започва с разцъфването на японските вишни, което дава началото на пролетта и символизира началото на нов живот. Традиция за учениците е да си носят за обяд ориз с морски водорасли за бъдещи успехи през годината.

В Индия пък училищата отварят по време на мусонния сезон, в началото на юни след двумесечна ваканция. Интересен факт е, че понеже времето е дъждовно, учениците получават чадър като подарък за първия учебен ден.

Както знаете, Южното полукълбо е противоположно на северното и поради тази причина в държавите от Южна Америка, като Бразилия, Чили, Аржентина и други, първият

списание образование

& СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ В ЧУЖБИНА

АБОНАМЕНТ

7 броя

ПЕЧАТНО ИЗДАНИЕ - 28 ЛВ.

ЕЛЕКТРОННО ИЗДАНИЕ - 20 ЛВ.

ВСИЧКО ЗА
ОБРАЗОВАНИЕТО ОНЛАЙН

studyabroad.bg